

Posamezna številka 1 Din, mesečno, če se sprejema list v uravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 15 Din. Cene in seštevki po dogovoru

PONEDELJSKI

SCOVENEC

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III, Telefon št. 2050 in 2996 — Rokopisi se ne vračajo

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6 Poštni ček račun. Ljubljana 15.179. Telefon št. 2549

Francija v vrtincu kaotičnega časa

Sreča v zunanji politiki — v notranji zmeda

Pariz, 29. aprila. Tg. Zunanja politika Francije je v zadnjem času jako uspešna. Čeprav zunanji minister Barthou na svojem obisku v Varšavi ni dosegel vsega, kar je nameraval, da bi namreč Poljsko popolnoma zopet usmeril v smeri francoske politike, se mu je posrečilo krepiti zvezo s Češkoslovaško in njenimi prijatelji ter popolnoma pridobiti zase sovjetsko Rusijo, ki je svojo zunanjo politiko postavila popolnoma na ono podlago, na kateri je stala za carskega režima. Na ta način je zopet zagotovila odlična položaja Francije v Evropi, ki je Nemčija ne bo mogla izlepa izpodkopal, kakor želi.

Največja stranka se lomi

Čisto drugače pa izgleda notranje-političen položaj. Radikalna meščanska stranka, katere predsednik je Herriot, preživlja namreč zelo močno krizo. Močna skupina stranke je proti Herriotu, ki sedi v vladi nacionalne unije, in hoče stopiti v odločno opozicijo. Radikalna stranka se zbira 12. marca na kongres v Clermontu-Ferrandu, kjer bo sigurno prišlo do razkola. Opozicija stoji pod komando framsonske lože, ki je sklenila, da se ustvari skupna fronta proti fašizmu, kakor imenujejo desničarski pokret. To skupino vodi Bergery, ki je jako častihlepen in sanja o diktaturi leveice, katero bi seveda vodil on. Drugi del stranke pa podpira Herriota, oziroma Doumergueja, ki hoče Francijo rešiti iz sedanjih kriz mirnim potom. Med obema skupinama ne bo več mogoč kompromis. Imamo pa poleg tega še strujo neosocialistov

pod vodstvom bivšega notranjega ministra Frota, ki snuje akcijo s pomočjo bojnikov, ki naj bi bila odločno republikanska, ki pa naj bi upeljala radikalne reforme režima, ki jih zahtevajo tudi desničarji.

Nov škandal

Vse te notranje homatije so v pretežnem delu povzročene po škandalu Staviskega, ki čedalje bolj kompromituje radikalno stranko. V parlamentarni komisiji, ki to zadevo preiskuje, je namreč prišlo te dni do jako senzacionalnega razkritja, ko je namreč bivši pravosodni minister in sedanjí podsef radikalne stranke Renault bil prisiljen priznati, da je prejel od Staviskega 50.000 frankov v zahvalo za to, ker je preprečil pred leti njegovo aretacijo. Sedanjí pravosodni minister Cheron je dal takoj nalog, naj se ta zadeva predloži advokatski zbornici, ki bo Renaulta gotovo izključila iz svoje sredine. Kazenski proces proti njemu pa ne bo imel uspeha, ker je stvar, ki gre pet let nazaj, zastarana. Pač pa je afera Renault vila zopet eljo v ogenj, ki ga zažigajo desničarski elementi pa ogromna večina francoske javnosti sploh, da pokopljejo radikalno stranko.

1. maja bo buren dan

Zmedo povečujejo tudi komunisti, ki so po nalogu tretje internacionale sklenili, da 1. maja priredijo celo vrsto shodov in demonstracij. Komunisti pridno propagirajo generalni štrajk, tako da bi ta dan prenehale delovati tudi vse javne na-

prave, toda socialistična strokovna zveza je proti temu. Vlada bo sicer dovolila običajne delavske shode, vendar pa je sklenila, da bo potlačila vsako tudi najmanjšo demonstracijo. V Parizu ni koncentrirana samo vsa policija, ampak tudi republikanska garda iz vse Francije, pa tudi garnizija bo v pripravljenosti.

Bivši pravosodni minister Renault.

Izjava Titulesca

Prihodnji sestanek MA bo v Bukarešti

Bukarešta, 29. aprila. AA. Rador poroča: Zunanji minister Titulescu se je vrnil iz inozemstva in je prisel v Bukarešto sredi ob 23.47. O svojem polovanju po inozemstvu je dal skupini novinarjev, ki so ga počakali na obmejni postaji, razne izjave. Titulescu je izjavil med drugim:

»Vrnil sem se z vtisi, kakoršne sem pri tej priliki tudi pričakoval. Med Francijo in Romunijo so odnosi najbolj in izredno prirščeni. Preveč je spominov na skupno preteklost, da bi mogli ti vtisi biti drugačni.

Ne dvomim, da se bo francoski zunanji minister v bližnji prihodnosti po končanem obisku v Romuniji vrnil v Francijo z enakimi občutki.

V Parizu sem imel priliko razgovarjati se z vodilnimi državniki Francije o najvažnejših vprašanjih, ki so zdaj na dnevnem redu. Dognali smo, da ostaja v vsakem oziru popolno soglasje med francoskim in našim stališčem. Titulescu je še pristavil, da so zdaj v Franciji na odgovornih položajih osebnosti, s katerimi ga vežejo osebna prijateljstva.

Na vprašanje o Mali antanti je Titulescu odgovoril, da bo prihodnji sestanek Male antante v Bukarešti. Dan sestanka še ni določen, verjetno pa je, da bo to konec maja ali začetkom junija. Titulescu je nadaljeval: »Med vprašanji, ki se bomo o njih to pot razgovarjali, bo brez dvoma spadalo razorožitveno vprašanje in pa vprašanje izliva Donave, kar bomo proučili tako s političnega, kakor z gospodarskega stališča. Šlo bo tudi za poglabitev gospodarskih stikov med državami Male antante.«

Občni zbor jugoslovanskega Sokola

Belgrad, 29. aprila. m. Danes predpoldne je bil tukaj odprt redni letni občni zbor Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije. Občnega zbora se udeležujejo tudi predstavniki Vseslovenske sokolske zveze dr. Bukovski in zastopnik bolgarskih »Junakov« Lazov. Podstarosta Gangl je govoril tudi o izjavah nadškofa Sariača.

Belgrajske vesti

Belgrad, 29. aprila. m. Danes se je tukaj vršil občni zbor društva Rdeči križ. V novi odbor je bilo izvoljenih več novih članov, med njimi senator dr. Svriljuga in državni svetnik Ivan Škarja.

Belgrad, 29. aprila. m. Z jutranjim zagrebškim brzovlakom je prispel semkaj grški trgovinski minister Pesma Zoglu v spremstvu tukajšnjega grškega poslanika dr. Melasa. Z istim vlakom sta se vrnila v Belgrad z otvoritve zagrebškega veleposlaništva trgovinski minister Juraj Demetrovič in minister za gozdoe in rudnike.

Belgrad, 29. aprila. m. Davi je pričel zasedati v amfiteatru kirurške klinike kongres jugoslovanskih kirurških društev. Kongresu predseduje univ. prof. dr. Mihajlo Petrovič iz Belgrada, v predsedstvu pa je tudi dr. Zelokar iz Ljubljane. Na kongresu se je naglašala potreba za čim ožje sodelovanje med internisti in kirurgi. Kongres bo trajal tri dni.

Belgrad, 29. aprila. m. Danes se je tukaj vršil občni zbor društva »Putnik«. Iz poročila upravnega odbora je razvidno, da je lansko leto posetilo našo državo 216.650 inozemcev. Od teh je bilo turistov iz Češkoslovaške 63.947, na drugo mesto pridejo Avstrijci, katerih je bilo lansko leto v naših kopališčih 59.544. Nato pridejo na vrsto Nemci, in sicer 21.134, nato Madžari 16.117 in obiskovalci iz balkanskih držav 12.101. V letu 1933 je turizem vrgel našemu gospodarstvu svoto 700 milijonov dinarjev.

Šestnajst let po svetovni vojni:

Ves svet se na vso moč oborožuje

Australija se izpremeni v mogočno morsko trdnjavo

Pariz, 29. apr. Tg. Izjava neznanega japonskega diplomata, ki je nedavno izšla v japonskem časopisu in ki se ostro obrača proti političnim in gospodarskim interesom evropskih velesil in Amerike — češ, da to nasprotuje japonskim interesom v Pacifiku — je močno vplivala na mednarodni politični položaj. Zlasti se čutila ogroženi Anglija in Amerika, ki imata v Kitaju ogromne investicije in ki se pravkar pripravljata, da dasta Kitaju veliko posojilo. Japonci pravijo, da ima Kitaj namen s tem posojilom ojačiti svojo armado ter povečati mornarico in zgraditi letalsko vojno brodogradnjo. Nasprotno pa seveda trdijo evropske velesile in USA, da japonska izjava pomeni ofenzivni akt japonskega imperializma, ki bi rad velesile popolnoma zrinil iz Kitaja, ki da ga smatra za predmet svoje osvajaške politike.

In tako vidimo, da v času, ko se govori toliko o razorožitvi, vse velesile tekmujejo med seboj, ka-

tera se bo bolj oborožila. Amerika je na japonski korak odgovorila s tem, da je definitivno sklenila začeti napovedane novogradnje vojnih ladij že v teku štirih mesecev. Amerika bo tekom prihodnjih pet let zgradila vsega skupaj 192 novih ladij in okoli 1200 aeroplanov. Toda tudi Avstralija bo potegnjena v to akcijo, ker se Anglija najbolj boji za to svojo deželo. Avstralija bo utrdila Port Darwin in napravila iz njega mogočno vojno brodogradnjo in letalsko bazo. Enako se bo utrdil Melbourne in se bo znatno povečala avstralska letalska vojna eskadra. Če pomislimo, da se v istem smislu izgrajuje Singapur, ki bo obenem služil tudi nizozemski mornarici, potem smemo pač reči, da se Japonska ne nahaja baš v položaju, ki bi ga ji bilo treba zavidati.

Na vsak način pa Japonci niso izgubili korajžje in se baje pripravljajo, da zasedejo tako zvano notranjo Mongolijo.

Nova španska vlada

Madrid, 29. apr. Samper je sestavil novo vlado. Lista se glasi: Samper, ministrski predsednik, Romero, zunanje zadeve, Alonso, notranje zadeve, Hidalgo, vojska, Marraco, finance, Cirilo del Rio, poljedelstvo, Irano, trgovina in industrija, Cid, promet, Figueroa, pravosodje, Guerra del Rio, javna dela, Estabell, delo. Zasedeno še ni mornariško ministrstvo.

V svoji sestavi predstavlja vlada nekako sredino, ki pa se skoro gotovo ne bo dolgo držala. Svobodomisli so v Barceloni danes aranžirali veliko demonstracijo proti fašizmu in proti katoliškemu kongresu, ki je bil te dni v Escorialu in na katerem se je zbralo naravnost ogromno številno španskih katolikov, posebno mladine. Aranžerji so priglžali v soboto zvečer po vseh hribih kresove kakor za časa mavriške nevarnosti.

Videti je, da se Španija ne bo pomirila in da sta mogoča samo dva izhoda: ali nacionalna vlada, katere jedro bi tvorili katoličani, ali pa framsonska vlada.

Aretirani komunisti

Budimpešta, 29. aprila. AA. Korbiro poroča: Romunskega državljana Frana Tako je budimpeštanska policija imela že več časa na sumu, da je zapleten v prevratne akcije. Danes pa ga je policija aretirala v trenutku, ko je v neki baraki izdeloval peklenjske stroje. Z njim sta bila še monter Jan Seja in pa Geza Racz, po poklicu monter. Fran Tako, po poklicu ključavničar, je tvoril s tema dvema tovarišema anarhistično komunistično skupino. Hoteli so povzročiti paniko v Budimpešti. Svoj prvi peklenjski stroj so hoteli postaviti 1. maja, nakar bi sledili drugi atentati.

Slovesen pokop branilcev Belgrada v svetovni vojni

Belgrad, 29. aprila. m. Z globoko pieteto je danes Belgrad spremljal kosti herojskih branilcev naše prestolnice, ki so jih pred tednom izkopali na oglu ulice Maršala Pilsudskega in Dušana Silnega.

Okoli katafalka, ki je bil prirejen na tem mestu in na katerega je bila postavljena krsta s kostmi, se je pred 9. uro zbrala cela vlada z g. predsednikom vlade Nikolo Uzunovičem na čelu. Prisotni so bili tudi predsednik senata dr. Tomašić, predsednik Narodne skupščine dr. Kumanudi, vsa belgrajska generaliteta, zatem poljski poslanik dr. Schwarzburg-Günther, romunski poslanik dr. Guranescu, grški poslanik dr. Melas in vojaški atašeji Anglije, Francije, Romunije, Poljske in Italije. Točno ob 9 je prišel kraljevi odposlanec general Pavlovič. Po prihodu srbskega pravoslavnega patriarha Nj. Sv. Varnave je vojaška godba takoj zaigrala posmrtno koračnico. Nato so se pa začele pogrebne molitve. Patriarh Varnava je nato imel patriotičen govor. Za Varnavo je govoril Gjorgije Roš, kapetan-invalid, ki se je prav na tem mestu boril s tovariši, ki jih je dapes Belgrad slovesno pokopal. V tem trenutku so se pojavala od zemunske strani vojaška letala, ki so spustila venece na krsto padlih branilcev. Takoj nato pa se je začel pomikati sprevoz, v katerem je bilo zelo mnogo četnikov v polni vojaški opremi. Sokoli, Sokolice, belgrajski župan in veliko število ljudstva. Sprevoz se je ustavil na Terazijah, kjer je prvi govoril belgrajski župan Milutin Petrovič, za njim je govoril zastopnik Združenja branilcev Belgrada g. Dobra Bogdanović in general Momčilović. Tedanji poveljnik čete, v kateri so bili padli bojovníki. V imenu vojnih sirot je na-

to govoril še neki dijak. Po teh govorih so pevske zbori zapeli »Hej trubačih. Sprevoz se je nato pomikal proti pokopališču, kjer je govoril Sveta Milutinović v imenu najmlajših branilcev Belgrada, ki so se prostovoljno javili, da bodo branili Belgrad. Nato je bila krsta s kostmi ob častni salvi artilerije in pehote spuščena v skupno grobnico.

★

Brivski pomočniki za nedeljski počitek

Marihor, dne 29. aprila.

V dvorani Delavske zbornice se je vršilo precej burno zborovanje mariborskih brivskih in lasničarskih pomočnikov, na katerem so protestirali proti nameram ukinitve nedeljskega počitka. Zborovanje je vodil član centralne uprave Zveze brivskih pomočnikov g. Knez, ki je obrazložil pomen sestanka. V debato so živalno posegli številni navzoči. Ob zaključku je bila sprejeta soglasno protestna resolucija proti nameravi ukinitvi nedeljskega počitka ter nameri, da se da brivskim pomočnikom namesto nedeljskega dopoldneva prost ponedeljek dopoldne. V resoluciji zahtevajo: 1. da vne-se banska uprava v naredbo o odpiranju in zapiranju lokalov izrečno narečilo, da morajo biti brivski lokali ob nedeljah zaprti in 2. če se ne bi odredba banske uprave sankecionirala do 1. maja, da prepove mariborskim in okoliškim brivskim mojstrom in lastnicem damskih salonov odpiranje lokalov v nedeljo dne 6. maja, kakor so to mariborski brivski mojstri sklenili.

Pogajanja med državami

Težkoče niso rimskega sporazuma

Dunaj, 29. aprila. Tg. Kakor znano, se že mesec dni vršijo pogajanja med Italijo, Avstrijo in Madjarsko v Rimu v smislu rimskega sporazuma. Vsa tri odposlanstva se posvetujejo o konkretnih gospodarskih in trgovinskih sporazumih, ki naj dopolnijo oziroma konkretizirajo rimski politični protokol. Pogajanja so pa jako težavna, ker gre za zelo komplicirana gospodarska vprašanja. Do sedaj so se razgovori zelo počasi vlekli, odslej pa pravijo, da bo delo šlo hitreje. V glavnem gre za carske postavke blaga, ki naj ga Avstrija in Italija med seboj izmenjuje.

Avstrijski in italijanski gospodarski interesi si v marsičem nasprotujejo. Zato je treba najti srednjo pot. Rešuje se vprašanje kreditov in medvojsnih prevoznih olajšav. Kar se tiče avstrijske-

ga uvoza v Italijo, je italijanska vlada zvišala preferenco za avstrijski les od 0.74 lir na 4 lire. Treba je še rešiti vprašanje telegrafskih drogov, ki bi jih Avstrija rada razpečala v Italiji. Obedve stranki morata napraviti medsebojne koncesije, da se bo prevoznina za gotove relacije znižala.

Avstrijski poročevalci iz Rima pravijo, da pogajanja sedaj posebno ugodno in hitro potekajo. Težave prizadeva tudi vprašanje, kako pospešiti uvoz poljedelskih izdelkov iz Avstrije v Italijo, tako da ne bi bil prizadet poljedelski izvoz Ogrske. Tu gre v prvi vrsti za izvoz živine. Kar se tiče vprašanja denarnega prometa deviz in kliringa med Avstrijo in Ogrsko, se to vprašanje Avstrije ne tiče, ker je devizni promet med Avstrijo in Italijo že rešen po prejšnjih pogodbah.

Nogometne tekme za svetovno prvenstvo

Izločilne tekme v Bukarešti

Jugoslavija izločena od tekmovanja za svetovno prvenstvo

Bukarešta, 29. aprila. m. Nogometna tekma med državnima reprezentancama Romunije in Jugoslavije se je pričela danes popoldne ob štirih. Tekma je bila zelo dobro obiskana ter ji je prisostvovalo 20.000 gledalcev. Odigrala se je na največjem sportnem igrišču Onev. Nogometni tekmi je prisostvoval prestolonaslednik, nekaj članov kraljeve hiše in naš poslanik v Bukarešti Colak-Antić. Ko sta nastopili obe moštvi na igrišču, sta bili pozdravljeni z narodnima himnama.

V prvem polčasu je bilo jugoslovansko moštvo boljše, v igri hitreje in okretnejše. V sled napake, ki je bila storjena v 39. minuti, je romunska desna spojka Minedea zabil prvi gol za Romune. Čeprav je bilo naše moštvo v premoči, je vendar izgubilo prvi polčas z 1 : 0.

V drugem polčasu je bilo naše moštvo neprimer-no slabše ter je igralo zelo raztrgano. Zmaga v prvem polčasu je dala Romunom mnogo več elana. V 26. minuti drugega polčasa je sledilo izenačenje, ali že 3 minute nato se je Romunom posrečilo zabiti zadnji in zmagoosni gol. Tekmo je sodil Belgijec Langenus. Ker je tokrat zmagala Romunija, so se sedaj Romuni kvalificirali za svetovno prvenstvo.

Naznanila

Klub jugosl. akademikov iz Trsta, Gorice in Istre v Ljubljani bo imel v sredo, 2. maja ob 20 v Ateni Narodnega doma predavanje g. Marjanoviča o naši Dalmaciji. Za vse članstvo, zlasti za udeležence trogirskih svečenosti udeležba obvezna! Člani bratskih društev vjudno vabljeni. Predavanje se vrši o priliki »Jadranskega tedna«. Pokažimo krvo-lonemu tuju, da hočemo imeti svojo obal, zavajajmo se gesla: »Čuvajmo naše morje.« — Odbor.

SUKNO TEOKAROVIC

Dospela velika pošiljka buret svile za damske obleke v 15 različnih barvah.

Jadranski teden v Ljubljani

Lepa akademija Jadranske Straže

Ljubljana, 29. aprila.

V okviru Jadranskega tedna je priredila Jadranska straža v soboto zvečer v uniojski dvorani uspelo akademijo, ki jo je razen odličnih zastopnikov oblasti obiskalo tudi številno občinstvo. Uvodoma je zbor učencev z Viča zapel Santlovo himno jadranskih stražarjev. Njim je sledil nastop mladih ljublj. harmonikarjev in orgličarjev pod vodstvom prof. Pavla Rancigaja; točka je med občinstvom povzročila topel aplavz. Točko so predvajali s spremljevanjem violon in kitar ter pevkega zbora. Najboljše izvedena je bila tretja točka: »Vsi so prihajali...« Tež točki je sledil nagovor učenca Severja, ki je pesniški opisal pomen manifestacije za Jadransko morje. Zelo posrečen in uspeh je bil Haydnov klavirski trio, ki so ga izvajali gojenci konservatorija gđc. Menardi Pia. Ornik Francka ter g. Šivic Gustav. Odlično je odrezal tudi govorniki zbor državne trgov. akademije z učinkovito in udarno Zupančičevo »Kovači«. Končno je posrečeno zapel oktet druge državne gimnazije. Med peštrim programom so bili izvajani tudi različni plesi, deklamacije, peli so razni zbori, program pa je zaključila himna »Bože pravde«.

Akademija sama je uspešno pokazala naše zrelo zanimanje za naše morje, za naš Jadrán, to naše okno v svet. Občinstvo je uniojsko dvorano skoraj polno napolnilo ter ves čas ni varčevalo za navdušenim priznanjem izvajalcem, ki so z lepimi točkami zanesli lepo misel našega morja in naše široke množice ljudstva.

Tombola

Danes popoldne ob treh se je na Kongresnem trgu začela tombola, ki jo je takisto v okviru Jadranskega tedna priredila Jadranska straža v Ljubljani. Toliko ljudi se nismo videli ob enakih prilikah zbranih na Kongresnem trgu. Sodijo, da se je tombola udeleževalo najmanj 10.000 ljudi. Zanimanje in napetost se je seveda stopnjevalo v vsako izklicano številko. Izžrebanih in razdeljenih je bilo 180 kvatern, 115 čimkvrtin ter 19 tombol. Ko je bila izklicana številka 38, je bila zadeta prva tombola. K odru se iz množice sunkoma pognalo cel val ljudi, ki se je v hipu zgrnil okrog odra in komisije, ki je uradovala pod odrom. Vsakemu izmed srečnih dobitnikov so pregledali tablico, če so bile vse številke v resnici izžrebane ter nato na tablico pritisnili žig. Izžrebance so potem drugega za drugim spuščali na oder, kjer so čakali, da bi žrebali še med seboj. Tombol je bilo namreč samo 23, zadela pa je tombola čez 50 ljudi. V splošni zmedbi so bili nato štirje dobitniki ukradeni, oziroma pokončani.

Glavne dobitke pa so zadeli sledeči: 1. Kačičnik Rezi, trgovca sotrudična, Prisojna 3, v gotovini 5000 Din; 2. Šef Gabrijel, pek, pomočnik iz Dobrove, prosto vožnja I. razreda s prehrano s Sušaka na otok Ulčun in nazaj; 3. Rozman Franja, gospodinja, Gradšče 8, dragocene gosli; 4. Kovačič Pepca, kuharica, Ilirska ul. 21, kolo; 5. Puš Marija, učenka v Mostah, osemredno brezplačno bivanje v hotelu Bon Repos na Korčuli; 6. Žitnik Jože, banski uradnik iz Rožne doline, vreden zastor in prt; 7. Organe Silvo, dijak, Gradšče 2, petredno brezplačno bivanje v hotelu Imperial na Rabu; 8. Lombar Ana, gospodinja v Rožni dolini, petredno brezplačno bivanje v hotelu Bristol na Rabu; 9. Hutter Marija, učenka, Vidovdanska 36, fotografski aparat; 11. Ivan Kranjc, voznik, Zaloška cesta 13, prosta vožnja, kabina, prehrana I. razreda Split-Kotor in nazaj; 12. Bole Marija, služkinja, Kocenova 1, moška žepna ura; 14. Lenarčič Marija, gospodinja, Bežigrad 16, moška žepna ura; 15. Nedog Janez, učencec, Hotimirova 12, fotografski aparat; 16. Košir Marija, ženska zapustna ura; 17. Zupančič Anton, poštni uslužbenec, tridnevno brezplačno bivanje v hotelu Jadran na Sušaku; 18. Hartman Ciril, sodni uradnik iz Žužemberka, tridnevno brezplačno bivanje v hotelu Sava v Splitu; 19. Roje Ivan, mizarski vajenec, Kosovo polje 93, vrečo moke; 20. Kačič Karol, limar, Dunajska cesta 58, uro budilko; 21. Prek Ivan, učenec,

Nagla smrt

Kap je zadela g. Antona Turka, knjigovodnega mojstra, danes popoldne za Bežigradom št. 13. Poklicani reševalci so ga nameravali prepeljati v bolnišnico, vendar je med prevozom izdihnil. Naj mu sveti večna luč!

V letu 1995

konec krize

Opoldne dne 30. aprila 1995 je Zveza narodov ki ima svoj sedež po svoji preselitvi iz Zeneve že nekaj let v Carigradu, svečano razglasila, da je svetovne krize enkrat za vselej konec. Po dolgem razmišljanju in proučevanju zbrane statistike, po izkazih, ki so jih dala zastopstva raznih stanov, so gospodarski učenci ugotovili, da je beseda kriza, kakor so jo rabili prednamer v nesrečnih časih pred dobrimi 90 leti, sedaj samo še navadna reklama za razne zobe paste in čistila za čevlje, nikakor pa ne pomenja več ogrožanja blaginje prebivalstva vsega sveta.

Sklep Zveze narodov o končni odpravi krize in pa prepoved, da bi se ta beseda v pravem pomenu še kdaj rabila bodisi v radiu, bodisi na sejah upravnih odborov ali na delavskih zborovanjih, ali v časopisu in v zasebnih pogovorih, je izzvala med prebivalstvom vse zemlje ogromno navdušenje. Najstarejši prebivalce naše zemlje, 120 letna Ribničanka Mica Strženova je bila že naprej angažirana za 12 največjih ameriških, japonskih in evropskih radijskih postaj, da je pripovedovala o strašnih časih, ki so sledili takoj po svetovni vojni. Ta vojna sicer še ni bila zadnja, toda največja v vsej zgodovini. Mladina je drhte poslušala o krvavem klanju, kar je mogla sicer še razumeti, ker je vedela, da so bili še v pričetku 20. stoletja ljudje v primitivnem stanju kulture in civilizacije, ni pa mogla razumeti, kako to, da so ljudje stradali še dvajset let po vojni, ko je zemlja rodila dovolj za vse. Seveda je Mica Strženova, ki ji kljub njeni visoki starosti nikakor ni opešala govorniška sila, tolažila, da je pač moralo biti tako, ker so to zahtevali gospodarski interesi posameznikov in posameznih držav, čeprav so bili ti interesi nazadnje vsem škodljivi.

Za 23. april, ko je bil proglašen konec krize, so bile po vsem svetu prirejane ogromne ljudske veselice. Največjo atrakcijo je imel »Club Kriza« na Dunaju. Kazal je namreč zadnjega brezposelnega na svetu. Razni neverjetni so ugovarjali, češ, da je bila brezposelnost že pred tridesetimi leti temeljito izkoreninjena ter ni mogoče, da bi bil dandanes še kdo brezposel. Sploh pa je mednarodno sodišče v Haagu že davno prepovedalo vsako brezposelnost.

Vič, prosto vožnja I. razreda Sušak-Rab in nazaj; 22. Kolarič Ervin, gimnazist, Peričeva 28, fotografski aparat.

Nesreča nikoli ne počiva

Proti koncu tombole okoli 1/6 se je pripetila nezgoda, ki pa hvala Bogu ni zavzela večjega obsega. Ljudje, zlasti otroci so navali na tribuno, kjer so se izklicale tombole. Dasi trdno zgrajena, tribuna ni zdržala tolikšnega bremena, in del se je podrl. Stražniki so hitro odinili množico in začeli reševalno delo. Ugotovilo se je, da je 5 oseb zadobilo lahke poškodbe in da se k sreči ni zgodilo nič hujšega. Reševalni avto, ki je bil takoj na mestu, jih je vse odpeljal v bolnišnico. To so 50 letna žena sodnega oficila Franja Kržanova, njeni hčerki 7 letna Martina in 20 letna zasebna

uradnica Olga, vse iz Baragove ul. 11, dalje 13 letni sin železniškega delavca Vladimir Kokalj z Vodovodne ceste 74 in 11 letna Marija Koširjeva, hčerka branjeve s Poljske ceste 27. Vsi ranjenci so že izven vsake nevarnosti.

Resnejši slučaj

Naš poročevalec se je informiral v bolnišnici in glede kakovosti poškodb izvedel sledeče: Gospa Franja Kržanova in njena hčerka Olga sta lažje poškodovani na nogi, hči Martina pa je dobila male notranje poškodbe. Mladi Kokalj ima tudi lažje notranje poškodbe, Marija Koširjeva pa je dobila malo rano na glavi.

Nekoliko resnejši pa je položaj 15 letne Jerice Ma v s a r, ki so jo pripeljali v bolnišnico naknadno. Odpotek so namreč mislili, da se ji ni zgodilo nič hujšega in je mislila že iti domov. Potem pa ji je postalo slabo in so tudi njo prepeljali v bolnišnico. Ko je namreč s tribune padla, je priletel nanjo nek moški. Pritisnjena je čez železice, tako da je začela bruhati. Njen slučaj je resnejši. Ob 8 zvečer nam je g. primarij dr. Blumauer sporočil, da zaenkrat ni nevarnosti.

Barthou je zadovoljen

Pariz, 29. apr. AA. Danes se je vrnil v Pariz zunanji minister Louis Barthou. Na postaji so ga pričakovali visoke francoske osebnosti in poslaniki Jugoslavije, Poljske, Češkoslovaške in Turčije.

G. Barthou je izjavil, da je močno zadovoljen z rezultati svojega potovanja. Naglašal je, da so pogajanja v Varšavi razčistila odnose med Francijo in Poljsko in okrepila zvezo med obema državama. Mala antanta, je dejal Barthou, je krepka. Posebno priznanje zasluži državniške sposobnosti predsednika Masaryka in zunanjega ministra dr. Beneša.

Nova avstrijska ustava

Dunaj, 29. apr. b. Predariski deželni glavar dr. Ender je dal časnikiarjem izjavo, v kateri je med drugim povedal, da je napačno misliti, da iz Avstrije izginja demokracija. Federalistični princip ostaja tudi v novi ustavi še naprej v veljavi, ker avstrijski narod ljubi federacijo. Nova ustava se bo začela izvajati čez 5 do 6 tednov.

Javna dela tudi v Franciji

Pariz, 29. aprila. AA. Odbor, ki proučuje finančne pogoje borbe proti brezposelnosti, je predložil predlog, ki ga je sestavilo ministrstvo za socialno politiko. Po tem predlogu, ki ga je odbor soglasno sprejel, bodo za javna dela uporabili kapital, ki so jih nabrale ustanove za socialno varovanje. Dovoljena bodo samo taka dela, ki bodo poslovno neoporečna in ki bodo donasala primerne dohodke. Javna dela so predvidena za dobo do leta 1940. Skupna vrednost teh javnih del bo 10 milijard francoskih frankov. Socialne ustanove dobe za izposojeni denar obveznice, ki pa

Roman indijske žene

Namesto na grmado - na univerzo

Z aktovko pod pazduho, v elegantnem krznenem plašču hodi vsak dan k predavanjem na dunajskem vseučilišču mlada žena.

Nekemu dunajskemu časnikarju je pripovedovala svoj življenjski roman. »Moje bivanje na Dunaju — je dejala — gre h koncu. Ostala bom še nekaj tednov v Evropi, posebno v Parizu in Londonu, potem se bom pa vrnila v svojo indijsko domovino.

Ze dolgo časa nisem več prava študentka, ampak promovirana zdravnica. Na Dunaju se sam izpopolnjujem v medicinskih naukih. Nekaj časa sem delovala na ginekološkem oddelku bolnišnice v Kalkuti. Sem iz pravoverne indijske družine, ki pripada delavski kasti. Stiri najstarejša deklica so me poročili za devetnajstletnim mladeničem, ki je bil po poklicu slikar, ki ga pa prej nisem nikoli videla. Kljub temu pa je bil najin zakon zelo srečen. Moj mož je bil moderen človek, ki je postal z menoj kakor z enakopravno družico. Stanovala sva v ne-

kem ateljeju v četrtem nadstropju evropskega dela Kalkute, kjer sva imela krassen razgled na morje hiš in strelch velikanskega mesta. Ker sem se strastno zanimala za medicino, je moj mož dovolil, da sem se vpisala v Medicinal School v Kalkuti. Najine sreče je bilo konec, ko je moj mož hudo zbolel. Kljub požrtvovalnemu trudu zdravnikov, sem odstopovala za delj časa na Anglesko in v Ameriko. Ker sem sedaj že dovolj dolgo na Dunaju, se nameravam čez Francosko in Angleško vrniti v svojo indijsko domovino.

Ko mi je umrl mož, sem spoznala, da bi moji starši v svojem verskem fanatizmu silno radi videli, da bi me sežgali na grmadi poleg trupla mojega moža. Prijatelji so me nagovorili, naj praktikiram kot zdravnica v neki kalkutski bolnišnici. Ker sem bila pa duševno silno depimirana, sem odstopovala za delj časa na Anglesko in v Ameriko. Ker sem sedaj že dovolj dolgo na Dunaju, se nameravam čez Francosko in Angleško vrniti v svojo indijsko domovino.

pitala, zlasti še, ko dandanes niti brezobrestnih posojil ne bihe več sprejeti. Po ulicah je mogel nepristranski opazovalec opazovati prizore, ko sta po dva in dva stražnika gnala po enega nesrečnega vlagatelja, ki je navadno vpil: »Nočem svojega denarja iz hranilnice, tam naj bo, nikar me ne uničujte!« Stražniki pa so grozili: »Boš vzel denar ven ali ne?« ter pri tem pomenljivo migali s pendreki. Le s policijsko asistenco so dosegle banke, da so se vsaj nekoliko razbremenile vložnega denarja.

Združenci čevljarjev je poslalo v Prago priščen dopis, naj takoj pridejo v znamenju slovanke sloge industrije ustanavljati nove tovarne, ker domači čevljarji ne zmorejo več vsega dela, vsakdo bi dandanes rad že po 12 parov čevljev na mesec. Združenci krojačev pa je poslalo z enako prošnjo kar celo deputacijo v Palestino. Tudi krojači ne zmorejo več vsega in je treba temu stanu v preza-pornosti nekoliko od pomoči.

Iz mesta do mesta so drveli vlaki z blagom. Komaj je blago prišlo, že je bilo takoj razprodano. Trgovci so obupno vihteli roke nad glavami, ker običajni niso mogli postreči vseh kupecv, naval pa je bil stalno velik, največji pa proti koncu meseca, ko ljudje že niso vedeli, kam bi z denarjem.

Na javnem trgu so priredili delavci zborovanja. Burno so zahtevali, naj se jim prizna triurno delo na dan, dosežanji štirurnik izžepava telesne moči. Skupina delojemalcev jih je skušala potolažiti s tem, da jim je obljubila vse mogoče olajšave pri zavrovanju zoper bolezen, zoper nezgode in dosmrtno oskrbo. Na triurnik pa ni moglo pristati, ker je dela več kot preveč. Toda mežde so zato pripravljene zvišati.

Kmetje so imeli že dolgo uvedeno skupno odajanje blaga. Ljudje so radi kupovali in bi še več, ako bi bila uvedena prosta prodaja, katere pa se kmetje branijo. Za vsakega prešiča in za vsako salato je vedel kmet, kdaj jo bo prodal in kje jo bo vnovil. Ker so imeli uradniki in delavci visoke plače, so kmetje mogli tudi dobro prodajati. Lačen ni bil nihče. Ze dobrih 50 let na kmetih ni bilo nobene rubežni več.

V blaženem letu 1995, so se končno odločili tudi podlistkarji. Združili so se in poslali uredništvu dolge spomenice, da je sedaj že čas, da se honorarji nekoliko povišajo. Veliko upanja pa podlistkarji nimajo.

Strašna smrt od stekline

Iz Osjeka poročajo: Pri cirkusu Adolf Kralj je bil že sedem let uslužben 29-letni Ljčan Dane Ciganović. V Djurdjenovu, kjer se sedaj cirkus mudi, je te dni prišlo Ciganoviću slabo, tožil je tudi o bolečinah v sren. Drugi dan je začel bljuvati in so ga mučili dušilni napadi. Tretji dan so našli Ciganoviča, ko je blodil po ulicah. Odvedli so ga k zdravniku, ki mu je dal kozarec vode. Ko je Ciganović zagledal vodo, je začel besneti. Iz ust so se mu cedile pene. Opraskal je nekoga moža, katerega so takoj odpeljali v Osjek v bolnišnico. Ciganoviča so zvezali in prepeljali z železnico v Osjek v izolirnico, med potjo je pa v strašnih bolečinah umrl. Pri raztelesenju so ugotovili, da je Ciganović umrl za steklino. Pred nekaj meseci mu je neki stekel pes raztrgal blace in ga pri tem nekoliko ranil. Ciganović se pa za to ni zmenil in je moral sedaj na tako tragičen način umreti.

Občni zbor ljubljanske zimskosportne podzveze

Ljubljana, 29. aprila.

Kako lepo se razvija smučarski sport, je pokazal tudi občni zbor ljubljanske zimskosportne podzveze, ki se je vršil predsedničnim pod vodstvom njenega predsednika in neumornega delavca na smučarskem polju g. A. Gnidovca. V tako kratki dobi svojega obstoja je ta organizacija ogromno napravila me našimi smučarji, katerih število neprestano narašča in katerih kvaliteta se je znatno približala mednarodni višini. Želimo samo, da bi dosegala še večjih uspehov in da bi se na prihodnji olimpijadi v Garmisch-Patenkirchnu tudi jugoslovanska zastava ponosno dvigala med zmagovalci severnih narodov.

Občni zbor je otvoril predsednik LZSP g. Gnidovec ter je pozdravil vse delegate klubov, katerih je bilo 11, posebno pa zastopnika JZSZ g. Gorca. Iz poročil posameznih funkcionarjev je razvidelo, da je v podzvezi včlanjenih 18 klubov, da ima 205 verificiranih tekmovalcev in da so letošnje snežne razmere dovolile, da se je vršilo letošnje podvezno prvenstvo prvič v Ljubljani. Za izvežbanje tekmovalcev je priredila Ilirija in smučarski klub »Ljubljana« tečaj pod vodstvom inozemskih trenerjev. Omenjala se je dalje skakalnica v Planici, ki je največja v Evropi in radi katere je postala naša država in naš gorenjski kotiček naenkrat znan po vsem sportnem svetu; kajti na njej so padali svetovni rekordi. Sploh je bilo delovanje vseh klubov v podzvezi jako živahno in napredek je zaznamovati na celi rti. Posebno zahvalo je izrekel občni zbor prijateljem in podpornikom zimskega sporta banu g. Dr. Marušiču, županu g. dr. Puciu in divizionarju g. generalu Cukavcu. Od neštevilnih prireditelj bi bilo omeniti slovansko prvenstvo v Zakopanah, ki bile se je udeležila LZSP od 12 reprezentantov z 8 tekmovalci. Brez težkoč tudi to zimsko sezono ni šlo. Brez subvencij je podzveza z dobro voljo svojih funkcionarjev in zavedajoč se velike važnosti zimskega sporta premostila tudi te ovire. Številna tekmoovanja v podzvezi včlanjenih klubov, katerih je bilo 28, jasno dokazujejo veliko agilnost LZSP.

Pri volitvah je bil izvoljen skoraj ves stari odbor s predsednikom Ante Gnidovcem na čelu. Po sprejetju nekaj važnih predlogov in po slučajnostih je občni zbor sklenil, da se pošlje ministru za telesno vzgojo naroda g. dr. Andjeliničevu pozdravna brzojavka, županu dr. Puciu in divizionarju Cukavcu pa pozdravni pismi, nakar so se delegatje razšli v nadi, da prinese prihodnja sezona še večji napredek in še lepših uspehov.

Prevezani sleparji

Če milijonarka potrebuje spremljevalca na potovanju

Londonška milijonarka mrs. Chapman je postala žrtev prevezane družbe sleparjev. V nekem londonskem hotelu se je seznanila z nekim O'Neillom in sklenila, da bo z njim potovala po kontinentu. Ko sta se nastanila v nekem pariškem hotelu, si je O'Neill izmislil genijalen trik. V zavestnost gospe Chapman je našel denarnico, v kateri je bilo več bankovcev in pismo, v katerem lastnik denarnice sporoča neki skupini milijonarjev, da je svojemu pariškemu zastopniku dal nalog, naj v imenu teh milijonarjev izvrši neke transakcije na borzi. Pri tem poslu je ta gospod — lastnik denarnice — zaslužil čedno vsoto 5000 funtov. O'Neill je sporazumno z gospo Chapman obvestil lastnika denarnice o najdbi in lastnik se je seveda lepo zahvalil, obenem pa izjavil, da je pripravljen pripustiti tudi gospoda O'Neillu in gospo Chapman k svojim transakcijam, pri katerih se tako lahko zasluži ogromno denarja. Gospa Chapman je po svojem londonskem zastopniku takoj dala na razpolago za to transakcijo 30.000 funtov (nad 5 milijonov dinarjev). Dogovorili so se, da bo dobiček skupno z investirano vsoto izplačan v Birminghamu. Ko je gospa čez nekaj časa prišla v Birmingham, da bi ji izplačali denar, so ji tam izročili brzojavko, v kateri je bilo sporočeno, naj pride v Pariz, kjer bo dobila denar. Pa tudi v Parizu, niti v Newyorku, kamor so jo tudi poslali, ni nihče ničesar vedel o njenem denarju. Tako je gospa končno spoznala, da je postala žrtev prefriganih sleparjev in šele tedaj je obvestila policijo. O'Neill je izginil kakor kafa, vsak imel za sportno študentko, če ne bi njen obraz izdal njeno eksoitno poreklo. Ko v preda-valni dvorani vrže raz sebe plašč, tedaj je v svoji dolgi beli halji z dolgimi rokavi prava eksoitna postava. To je mlada indijska žena, ki na Dunaju končava medicinske nauke. Sicer živi sama zase in le redko prihaja v družbo članov indijske kolonije na Dunaju.

Hudi časi.

»Kaj! Vi zahtevate povišanje plače? Bodate zadovoljni, da ste moj knjigovodja! Če mi še enkrat pridete s tako prošnjo, vas bom takoj naredil za svojega kompanjona. Ste razumeli!«

V ugledni restavraciji si je neki gospod naročil raka. Natakak mu ga prinese. Rak pa je imel samo eno škarje. Pritoži se plačelnemu. Ta pojasnjuje gostu, kako se pogosto zgodi, da rak v boju s sovražnikom izgubi ene svoje škarje. Per je rak, kakor znano, zelo bojaželjna žival. Gost si natakne očala, pogleda še enkrat natančno raka in reče: »Hm... veste kaj, dragi moj... če je temu tako, tedaj mi prinesite zmagovalca.«

Nedeljski sport

Presenečenje v podzveznem prvenstvu Hermes in Ilirija si delita točki

Hermes: Ilirija 2:2 (1:0)

Ljubljana, 29. aprila.

Današnja prvenstvena nogometna tekma med gornjima na protivnikoma je bila prav malo zanimiva. O kakih tehnični in kombinacijski igri sploh ne moremo govoriti, če izjemoma nekaj momentov, ki sta nam jih tu pa tam ustvarili enajstorci. Vedeli smo sicer, da bo Hermes precej trd oreh belo-zelenim, vendar je malokdo računal, da ne bi Ilirija zmagala. V propagandnem oziru je zanimivo, da današnja tekma samo velik minus in izgleda, da gre naš nogomet brezdalej bolj rakovo pot. Čudimo se, da ne pridemo v tej spornosti panogi nikamor naprej. Če bi Ilirija enkrat ali dvakrat zaigrala tako, kakor danes, bi človek se razumel, ker je treba pa računati s trenutno indispozicijo moštva ter posameznih igralcev; toda spričo zadnjih tekem pa dobi človek vtis, da v moštvo ni nekega v redu in vodstvo Ilirije bo moralo izvesti temeljito remedium v svojem moštvu, če hoče kakih uspehov. In to ne samo v svojem, temveč tudi v interesu celokupnega slovenskega nogometa. Danes je imela njena enajstorica nesrečno sestavljen napadalni kvintet, ki ga v prvem polčasu sploh ni bilo videti. V drugem polčasu se je popravi, vendar je vseeno še močno šepal. Igra brez vsakega elana in starta sploh nima. Edino Rafko je vsaj nekoliko zadovoljil. Pfeifer peša že dolgo, Lahovo mesto ni na krilu. Pikič je preboječ, Grntal pa prepočasen. Levji delež je imela zaradi takega napada opraviti halflinija, v kateri je pa v prvem polčasu zelo odpuvedel Varšek. Bognie je zadovoljil, istotako tudi Sočan; slednji prerad nesmiselno podaja. Najzanesljivejši je bil v ozadju Unter, ki je bil sploh najboljši mož belo-zelenih. Brez njega bi danes še druga točka romala Hermesu v naročje. Torej še enkrat: Moštvo belo-zelenih je treba prenoviti, spopolniti z drugimi silami, ker tako ne bo nikamor prišlo.

Hermes tudi ni podal zadovoljive igre. Napad je igral istotako raztrgano, bil je pa danes vsaj v krilih boljši kot nasprotnikom. Tudi v tej enajstorici je tvorila najboljši del halflinija, v kateri se je odlikoval zlasti Cebolin. V obrambi je bil boljši Klančnik, vratar je pa prav uspešno interveniral.

Sodnik g. Nemec se predstavila moštvi v naslednjih postavah:

Ilirija: Rožič—Unter, Luce—Bognie, Varšek, Sočan—Lah, Rafko, Grntal, Pikič, Pfeifer.

Hazena

Atena: Korotan (Kranj) 13:0 (6:0)

Ljubljana, 29. aprila.

V prvenstveni hazenski tekmi, ki se je vršila danes dopoldne med družinama TKD Atene in Korotana iz Kranja v Tivoliju, je prvo imenovana odpravila svoje kranjske tovarišice s precej visokim rezultatom, kakor je bilo pač pričakovati. Na igrišču Atene se je zbralo že precej pred pričetkom tekme lepo število gledalcev in prijateljev hazenskega sporta. Tekma ni bila zanimiva, izjemni nekaj lepim momentom, ki jih je izvedel dobro razpoložen napad domačink. Kranjčanke še dolgo niso dorastle ljubljanskim hazenamicam in potrebujejo še mnogo tehničnega znanja in taktičnega nastopa, da bodo lahko vredne nasprotnice ljubljanskim družinam. Sicer je tudi pri njih opazil napredek pri vsaki tekmi in je zlasti njihova vratarica, ki bi bila lahko nastopila v vratih kake ljubljanske družine, odlično rešila svojo nalogo. Le njej se imajo zahvaliti Korotanovke, da niso odšle s podvojenim rezultatom z igrišča. Branila je take strele kot jih je zmogla braniti le prvovrstna vratarica; nekaj golov, ki so bili sicer ubranljivi, pa gre vseeno na njen račun. V splošnem pa igra vsa Korotanova družina nesmiselno hazeno brez vsake taktike in podaja žogo, kamor pač je, samo da se jo izbeže. Pred gol domačink so le redkokdaj prišle, streljale pa na gol sploh niso. Pod vestnim vodstvom in s primernim treningom si bodo pa tudi sicer vrle Kranjčanke časoma pridobile potrebno rutino, da bodo tudi v konkurenci z ljubljanskimi družinami nekaj dosegle. Pa tudi to le tedaj, če bodo igrale dosti tekem in z boljimi nasprotniki.

Z igro Atene ne moremo biti povsem zadovoljni. Zadovoljil je samo napadalni trio in pa Bernikova v ožji obrambi, dočim ostala mesta niso bila enakovredna ravnomer omenjenim delom družine. Nesigurnost je bila zlasti vratarica. Napad je izvedel s svojimi hitrimi prodori nebroj nevarnih situacij pred golom Korotana in se je odlikoval zlasti v tem, da je zelo pogosto streljal; imel pa je pri svojih streljih precejšnjo smolo, kajti skoraj en deucat strelcev je končalo svojo pot v prečki vrat in se vrnilo nazaj v polje.

Sodil je g. Doberlet prav dobro.

Table-tenis turnir

Za prvenstvo Dravske banovine.

Ljubljana, 29. aprila.

Včeraj in danes se je vršil v dvorani Delavske zbornice table-tenis turnir za prvenstvo Dravske banovine, katerega so se udeležili poleg naših domačih favoritov tudi mojstri iz Zagreba. Udeležba je bila sicer nekoliko manjša kot na zadnjem sličnem turnirju, to pa vsled tega, ker je smel glasom razpisa vsak klub postaviti samo eno moštvo. Zato pa je bila kvaliteta na isti, če ne še na višji stopnji. Tudi občinstva ni bilo toliko kakor bi želeli, kar moramo pripisovati izredno lepemu pomladanskemu vremenu, ki je izvabilo skoraj vse ljubljanske v bližnje in daljne okolice našega mesta. Pri prireditvi je zastopal gospoda bana, ki je gmotno podprl ta turnir, banski svetnik g. Borštnar. Navzočni so bili tudi zastopniki raznih klubov, table-tenis zvezo pa je zastopal delegat g. Mlinarič.

Vsega se je udeležilo 52 igralcev in 6 moštev, v finale so se pa plasirali Ilirija, Hermes, Makabi in Reka. Pripomniti bi, da je presenetljiva Reka, ker ni nihče pričakoval, da bi tudi ona mogla priti v finale. Damskih moštev ni bilo (razen Ilirijanskega) in zato je ta točka odpadla, kar je prav za prav velika škoda in se nam čudno zdi, zakaj niso nekateri prijavili svojih moštev, ker je znano, da jih imajo. Vsled tega so tekmovala dame samo v singlu in so se takole plasirale:

1. Gerzinič Neda (Ilirija); 2. Hočvar Mira (Hermes); 3. Cvenkelj Slavica (Ilirija); 4. Hočvar Vera (Hermes); 5. Glavnik Pavla (Hermes).

Hermes: Oblak—Klančnik, Levi—Ferjan, Košenina, Cebolin—Kos, Brodnik, Zalokar, Mokrel, Kariž.

Igra je bila v prvem polčasu popolnoma raztrgana in polna brezsmiselnih nabijanij. Bila je več ali manj izenačena, Ilirija tu pa tam v premoči, ki je pa zaradi slabega napada ni mogla izriniti. Brodnik je v 40. minuti postavil 1:0 za Šiškarje s krasno bombo po prostem strelu Košenine. Drugi polčas so se belo-zeleni precej popravili in so bili skoraj ves čas v premoči, ki ji pa seveda ni nič pomagala vsled omejenih napake v napadu. Zveze med Ilir. halfi in napadom sploh ni bilo. V 20. minuti zenači Lah iz 11 metrovke, v 34. minuti zviša Rafko na 2:1 za belo-zelene. Šiškarji še priliskajo in v 40. minuti zenači Košenina s krasnim strelom in dragoceni točki sta si kluba delila.

Sodil je g. Nemec dobro in objektivno. Gledalcev je bilo okrog 700.

V predtekmi na Hermesovem igrišču sta nastopila dva para, in sicer:

JADRAN: KOROTAN (Ljubljana) 2:0 (0:0).

S takim elanom Korotana že dolgo nismo videli zaigrati. Požrtvovalni so bili danes prav vsi igralci. Vsaj dve tretjini igre so imeli popolno oblast nad nasprotnikom. Oba gola sta padla šele zadnje četrti ure. Sodnik, ki je na splošno zadovoljil, ni bil naklonjen Korotanu, ki ga je tako depimiral, da je izgubil vsako veselje do igre. Zeleni bi samo, da bi sodniška sekcija pri LNP vzela sodniško vprašanje vendar enkrat resno v pretes, da bi radi presoj v slovenskem nogometu ne bilo več pritožb, če že drugače ne moremo doseči posebnih uspehov v nogometu.

Svoboda: Domžale 2:2 (polčas 2:2) Sodil je g. Lukešič.

Ilirija B: Hermes B 2:0 (polčas 1:0). Sodil je g. Kušar.

*

Belgrad, 29. aprila. m. Tekma med Baskom in Gradjskim je končala neodločeno z 1:1. Tekma se je vršila na igrališču BSK. Prvi polčas 1:0 za Bask. Igra je bila povsem enako močna.

Škoda, da je bila Dečmanova vsled študija nujno zadržana; kajti vsakdo bi rad prisostvoval tradicionalnemu dvoboju, ki se vrši med njo in Gerziničevom.

Mixdouble: 1. Gerzinič-Gerziničeva (Ilirija); 2. Žiža-Cvenklova (Ilirija); 3. Zornada-Hočvarjeva (Hermes); 4. Nagy-Ravnikarjeva (Ilirija). — Prvi par je zmagal z veliko premočjo, pa tudi Žiža in Cvenklova sta stopi nastop dobro prestali, osobita Cvenklova.

Double dam: Tekmovala sta samo dva para, in sicer Gerzinič Hani in Gerzinič Neda ter Puterle-Hočvar (Hermes). Zmagal je prvi par, ki si je z današnjo zmago že drugič osvojil prvenstvo dravske banovine. Posebno odlično sta zaigrali gospodični Gerziničevi.

Single juniorjev (17 tekmovalcev): 1. Weisbacher (Ilirija); 2. Gerzinič (Ilirija); 3. Puterle (Reka), Marinko (Hermes). — Pri juniorjih sta startala tudi Weisbacher in Gerzinič Leo, ki sta bila napram svojim soigračem v veliki premoči. Omenili bi dalje še Deklevo, Cvenkla in Medveška, ki so dobro zaigrali in se samo radi hude konkurence niso mogli plasirati.

Single gospodov (predtekmovalje): To predtekmovalje je bilo nad vse zanimivo. Presenetil je osobito Gerzinič Leo, ki je v sijajnem stilu odpravil svojega velikega favorita in klubskega tovariša Weisbacherja. Ravnotako je bila izredno zanimiva partija Drovnik-Ziža. Za finale, ki se — ko to poročamo — še vrši, so se plasirali naslednji igralci: Hexner (Makabi-Zagreb), Nemeš Lajoš in Drovnik (oba Hermes) ter Gerzinič Leo (Ilirija).

Mariborski sport

SK Celje: ISSK Maribor 5:4 (3:3)

Maribor, 29. aprila.

Na igrišču ISSK Maribora v Ljudskem vrtu sta danes odigrala SK Celje in ISSK Maribor svojo predzadnjo tekmo v pomladanskem prvenstvenem tekmovalju. Tekma je bila v gotovih presledkih zelo živahna, toda prave prvenstvene borbe ni nudila. Moštvo Maribora je igralo lepo in koristno igro ter je v pričetku igre tedaj doseglo zaporedoma tri gole. Potem pa je prenehala vsa energija tja do konca tekme. Zelo slaba je bila napadalna vrsta, ki ni izrabila številnih sigurnih situacij. Tudi obrambni formaciji nista bila v višini.

London potuje v morje

Vsakih sto let za 27 centimetrou

Pred kratkim je znameniti angleški geolog Captain Longfield predaval v Yorku skupini angleških geologov o zanimivi temi. Dokazal je v svojem predavanju, da London počasi drsi proti morju. To gre seveda silno počasi in bo preteklo še precej stoletij, preden bo London pridrsal do morske obale. Pri tem pa se od časa do časa pojavljajo reči, ki včasih tudi mrzle Londončane zaskrbe. Prekrasna Pavlova katedrala se pogreza že precej časa in so z natančnim merjenjem ugotovili, da utegne že v doglednem času priti do katastrofe. Pa tudi stabilna Bank of England leži danes 21 cm nižje kakor pred 68 leti.

London leži po mnenju geologov na velikih skladih ilovice, ki počasi drsi proti morju. Nekoga dne bo torej London, največje mesto sveta, zdrsnilo v morje in v njem izginilo...

Po Longfieldovih računih pa se celo vsa

Tako se je zgodilo, da je moralo domače moštvo prepustiti zmago in s tem dve dragoceni točki gostom. Celjani niso predvajali lepe igre, bili pa so zelo požrtvovalni ter so se borili z vsem znanjem in skrajnim naporom. Celjsko moštvo je predločilo vtis prilično vigrane enajstorice. Sodil je g. Jordan iz Ljubljane objektivno.

Maribor, 29. apr.

V Ptuj sta se srečala v tekmovalju za prvenstvo II. mariborskega razreda SK Gradjski iz Čakovca in SK Drava iz Ptuja. Tekma se je končala z zmago Gradjskega v razmerju 5:1. V

Po dvoranah Slovenije

Kako se gibljejo naša društva

Zborovanje zelene bratovščine

Ljubljana, 29. aprila.

Kakor vsako leto ob tem času, so se tudi letos zbrali naši lovci k svojemu letnemu občnemu zboru, ki ga je vodil predsednik g. dr. Lovrenčič.

Zaradi novega lovskega zakona, ki bo stopil še letos v veljavo, je bil današnji občni zbor SLD zgolj formalen zbor, na katerem so zbrani lovci reševali najbolj pereča in nujna vprašanja lovsstva v Sloveniji, volitve odbora pa so odložene. Jeseni se bo itak vrnil nov občni zbor, ki bo SLD prilagodil novemu zakonu; obenem bo izvoljen tudi nov odbor. Po novem zakonu bo v vsaki banovini zveza lovskih društev; v tako zvezo se bo preosnovalo sedanje SLD. Dosedanje podružnice SLD, ki obstajajo po deželi, bodo potem samostojna društva, včlanjena v banovinski zvezi lovskih društev.

Iz tajniškega poročila posnemamo, da ima SLD v Sloveniji 11 podružnic s 4856 člani. Več kot četrtina članov je v ljubljanski podružnici. Lani se je ustanovila nova podružnica v Krškem. Od lani je število članov v SLD naraslo za 270. Glasilo »Lovec« se tiska v 5300 izvodih.

Blagajnik je podal bilanco o premoženju SLD ter poročilo dohodkih in stroških v lanskem letu. Gospodarsko stanje društva je ugodno, proračun za letos znaša z »Lovecem« vred okrog 400.000 Din ter se bo kril po večini iz članarine ter z dohodki prireditelj.

Med predlogi, ki so jih stavljale razne podružnice, je bilo največ onih o lovskih čuvajih. Tako je bil sprejet predlog, da še letos SLD izda primerno knjigo, ki naj nudi lovskim čuvajem vsestranski pouk glede divjačine, lova in lovskega prava. Taka knjiga je že v delu ter bo v nekoliko mesecih tiskana.

Sprejet je bil dalje predlog glede zatiranja lovskega tatvin. Občni zbor priporoča podružnicam, naj v svojem delokrogu osnuje posebne sklade, iz katerih naj bi se delile dobrim, posebno zvestim in vnetim lovskim čuvajem primerne denarne nagrade. SLD pa bo v ta namen izdalo posebne priznane diplome.

Nadalje je zbor sklenil naprositi bansko upravo, da določi iz lovskega zaklada posebno podporo za tečaje lovskega čuvajev, ki jih bodo prirejale posamezne podružnice.

Zastopnik kočevske podružnice je pojasnil zborovalcem, kako porazno se v naših krajih ugonablja medved; samo lani je bilo v kočevskih gozdovih pokončanih 13 medvedov. Če bo šlo v tem pravcu dalje, v 3 letih ne bo v Sloveniji nobenega medveda več. Potrebna bi bila zaščita. Predsednik dr. Lovrenčič je pojasnil, da so medvedovi mladitci do 1 leta itak že zaščiteni po naredbi banske uprave. Po 1. oktobru pa bo z novim lovskim zakonom mogoče zaščititi tudi druge živali za gotov okoliš. Vsega imamo zdaj v naših gozdovih komaj 10 medvedov.

Sledil je še razgovor o zavarovalnih pogodbah, s katerimi so lovski čuvaji zavarovani zoper neugode pri posameznih zavarovalnicah. V posameznih primerih je navadno težko doseči od zavarovalnice izplačilo zavarovalnice. Ugotovljeno je bilo, da je temu vzrok dejstvo, da se ob sklenitvi zavarovalnih pogodb zmerom preveč gleda le na nizko premijo, premalo pa na obseg zavarovanja. Pri slučajnostih je g. Mladič sprožil vprašanje obveznega jamstvenega zavarovanja, kakor je uvedeno v Nemčiji. Tam lovec sploh ne dobi prej lovske karte, dokler ni jamstveno zavarovan za visoko vsoto, navadno za okrog 3 milijone Din. SLD bo razmišljalo, kako naj bi se tudi pri nas uvedlo podobno jamstveno zavarovanje.

Prirodoslovno društvo ustanovljeno

Ljubljana, 29. aprila.

Prirodoslovne vede so imele med Sloveni vedno dosti prijateljev, katerih število se je po ustanovitvi univerze še povečalo, tako da je nastala zadnje čase resnična potreba po neki osrednji organizaciji, ker je bil dosedanj okvir prirodoslovne sekcije muzejskega društva preozek. Ustanovni občni zbor novega Prirodoslovnega društva, za katerega so dali pobudo odlični znanstveniki ljubljanske univerze, je bil včeraj ob 6 v univerzitetni zbornici. Udeležilo se ga je mnogo prijateljev prirodoslovja, med temi mnogo javnih delavcev in znanstvenikov

Murski Soboti je gostovala SK Svoboda iz Maribora in nastopila proti Muri. Zmagala je Mura s 5:1.

SK ŽELEZNICAR (MARIBOR): ČAKOVECKI SK 2:1 (0:0)

SK Železnicar je danes odigral v Čakovcu svojo prvenstveno igro s čakovečkim sportnim klubom. Mariborčani so v lepi in dobri igri izvajali pičlo zmago in si s tem pridobili dve dragoceni točki. Obe moštvi sta lepo igrali. Železnicar si je zmago popolnoma zaslužil ter je odločil s koristno igro napadalne vrste. Sodil je g. Deržaj iz Ljubljane.

ter razveseljivo število mladine, tako da je bila zbornica polna.

Občni zbor je otvoril univ. profesor dr. Hadži, ki je toplo pozdravil prisotne. Predlagal je udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju in pozdravno brzojavko prosvetnemu ministru. dr. Šamenkoviču, ki sta bili toplo sprejeti.

Nato je dr. Pajnič očrtal v jedrnatih besedah predzgodovino prirodoslovja pri nas. Ljubezen do domovine vodi do ljubezni do prirode in od tu je zopet pot do znanosti. V naši neposredni bližini na Koroskem je deloval eden največjih empiričnih duhov prejšnjih vekov Paracelsus, pri nas je odlično ime Valvazorja. Nato je govornik navezal svoje misli od Academie operosorum, ustanovitve Društva poljedelskih ved, do časov, ko so znanstveniki kakor Linne vzemirali s svojimi odkritji svet. Naše kraje je tedaj prepotoval Hacquet in od leta 1800 beležimo živahno zanimanje za prirodoslovne vede. Leta 1821 je bilo sklenjeno, da se v Ljubljani osnuje muzej, ki je bil odprt 4. oktobra 1831. Muzej se je najprej naslanjal na Kmetijsko družbo in je imel mnogo odličnih sodelavcev in zaščitnikov, kakor Zoisa, Hladnika, Hohenwartha itd. Osnovano je bilo tedaj tudi Muzejsko društvo, ki je imelo namen zbirati prispevke za vzdrževanje in napredek muzeja. Leta 1888 se je pod Dežmanom pričelo resno delo. Vedno bolj pa je po Dežmanovi smrti postajalo društvo slovensko in leta 1910 je prišel izhajati »Glasnik muzejskega društva«. Prirodoslovna sekcija je pričela izdajati »Prirodoslovne razprave«, ki so si pridobile odličan ugled v širnem svetu, saj prihaja v zameno zanje več sto revij, ki dajejo slovenskim mladim znanstvenikom izborno znanstveno snov. Za ljubitelje poljudne znanosti pa je prišel izhajati list »Proteus«, ki ga bo v bodoče proti majhni članarini dobival vsak član društva.

S pozivom na smoteno in strnjeno delo pri društvu je govornik zaključil svoj govor. Nato so bila sprejeta pravila novega društva, ki so oblastno že potrjena. Na predlog univ. prof. dr. Koširja je bil nato izvoljen naslednji odbor: Za predsednika univerzitetni prof. dr. Samec, podpredsednik univ. prof. dr. Zupančič, za tajnika prof. dr. Kavčič, za blagajnika univ. docent dr. Rakovec, za knjižničarja prof. dr. Kušcer, za gospodarja prof. Petkovšek, za odbornike: univ. prof. dr. Kral, inž. Sbrizaj in dr. Pajnič, za preglednika pa dr. Munda in dr. Bohinjec. V znanstveni odbor so bili izvoljeni na predlog univ. prof. dr. Rebeka; univ. prof. dr. Samec, dr. Zupančič, dr. Hadži in dr. Košir.

V svojem govoru je novi predsednik dr. Samec omenjal le delni optimizem l. 1919, ko so ustanovili univerzo, ali bo mogoče mladino na tej univerzi brez tradicij vzgojiti tako daleč, da bo sposobna ne samo za to, kar zahtevajo od nje poklici, temveč tudi za produktivno znanstveno delo. Zgodil se je čudež. Tudi predavatelji, ki od časa do časa pridejo k nam, priznavajo, da nikjer ne dobe toliko kontakta in tako hvaležnega občinstva, kakor v Ljubljani. Končno je pozval predsednik mladino, naj se tudi literarno izživlja v svojih strokah.

Članarina je bila na predlog prof. dr. Hadžija določena na 50 Din letno, v ta znesek pa je uračunana še naročnina na »Proteus«. Ustanovna je določena za pravne osebe 1500 Din, za zasebnike pa na 1000 Din, plačljivo v obrokih. S tem je bil občni zbor zaključen.

Mariborski drobiž

Maribor, 29. aprila.

Pogreb Ludvika Sterleta. Včeraj popoldne se je vršil pogreb pokojnega Ludvika Sterleta. Bil je to sprevod, kakor ga hoče fara gotovo še ni priredila nikomur. Okoli 1500 ljudi ga je spremljalo na zadnji poti iz Razvanja na farno pokopališče v Hočah. Visoki uradniki mariborske mestne občine, njegovi stanovski tovariši, gasilci iz Razvanja in Hoč, tri godbe: »Danica« iz Maribora ter pekarska in hoča godba, pevska zborna magistratnih uradnikov in iz Feker ter nepregledna vrsta njegovih znancev in prijateljev se je vila v sprevodu. Ob odprti gomili mu je izpregovoril poslednje besede v slovo poveljnik razvanskih gasilcev Ivan Višoknik. Pogreb je pokazal vso veliko popularnost in spoštovanje, katero je užival pokojni Sterle pri ljudeh. Bodi mu ohranjen blag spomin.

Uspešno predavanje o zavarovanju se je vršilo danes dopoldne v krčevinski šoli. Sklicala ga je kmetijska podružnica v Mariboru, predaval pa o zavarovalni strokovnjak in glavni zastopnik Vzajemne zavarovalnice, bivši poslanec Franjo Zebot, ki je obrazložil številnim poslušalcem, ki so prišli na predavanje zlasti iz okolice, vsa važna vprašanja iz zavarovalne tehnike ter dajal strokovne nasvete in navodila.

Izgubljeni sinko. Iz Hrastnika je prišel do Maribora rudarski invalid Jožef Candek s svojim 10-letnim sinkom. Obe in sin sta se preživljala po poti s tem, kar so jima dali dobri ljudje. Ko sta prišla pred nekaj dnevi do Betnave, se je sinek kar nenkrat izgubil od očeta in se do sedaj še ni povrnil nazaj. Candek je prijavil slučaj policiji, ki sedaj išče izgubljenega sina.

Šmarnece za otroke. Iz krogov starejših nam poročajo, da bi bila pri otroških šmarncih v baziliki Matere Milosti primernejša ura pričetka ob 18.

Smrt starega grobarja. Desettisočem je pripravljen 82 letni bivši grobar na mestnem pokopališču, sedaj pa je prišla vrsta nanj. Starček je včeraj zaprl za vedno svoje trudne oči ter bo našel počitek poleg onih, ki jim je nasl gojile. Svetila mu večna luč!